

Vittnesmålsterapi

Patrik Gronostaj, PTP-psykolog

Flykt, exil och trauma utbildningen. 2 juni 2017, SLL

“The testimony of a victim of political repression may be understood as a map of pain. Upon retracing those routes, wounds reopen, and require closure.”

Lira, 2009

Biopsykosocialt perspektiv

Komplexiteten i att arbeta med sociopolitiska fenomen utan reducera dem.

Två reducerande förhållningssätt till tortyroffer:

Den medicinska modellen

“the most terrible reductionism is that which “medicalizes” torture, transforming it into a symptomatic constellation within the exclusive domains of psychiatry”

Den politiska praktiken

“over-ideologize the personal and social experience of torture to the point of underestimating or ignoring the specificity and singularity of the medical, psychological and psychosocial processes triggered by torture.”

Madaraiga, 2002

Upprättelse i traumabehandling

Patienter som fastnar i asylprocessen

Patient som konfronterat sin pappa efter övergrepp

Patient som blivit utsatt för våldtäkt och förnedrande polisförhör

Historisk bakgrund

“The shame and rage that was eating away at them could be channeled toward denouncing what had happened and demanding justice.”

“It seemed to us necessary to remember, verbalize and name, but sometimes this was impossible: there simply were no words.

“A general silence surrounded political repression as if it only existed in the minds of the victims.”

Lira, 2009

Patienternas problem

- Påträngande smärtsamma minnen
- Förlust av kontroll – makt över sitt eget liv och samhället
- Förlust av egen position med jobb/sociala nätverk och politiska mål/mening i livet
- Känslan av att inte kunna försvara sig skapade problem med tillit och ständig otrygghet

Praktiken

Freudiansk inspiration utifrån arbete med att bearbeta minnen som inte kunnat uttryckas. Med skillnaden att många minnen var väldigt explicita, aktuella och ständigt närvarande snarare än undantryckta.

Oftast individuell terapi, men ibland i grupp med familj eller personer som varit utsatta tillsammans.

Terapeutiska alliansen viktig för att gradvis återskapa tilliten till en stabil, varm och trygg mänsklig relation.

Vittnesmålet

Aktör: Vittnesmålet började med personens familjehistoria och sedan vidare till livet som samhällsengagerad.

Spelades in på band för att skapa en samling dokument som validerade deras erfarenhet. Inspelningen transkriberades och texten blev fokus för ett flertal terapeutiska sessioner.

Under uppläsningarna av narrativ las detaljer till och känslor, samt den personliga historien.

Ur den slutgiltiga dokumentationen togs de mest privata och smärtsamma aspekterna bort för att definiera vad som hörde till det offentliga.

Exponering

”Patients reexperience their suffering in their own words and their particular tone of voice, through tape recording which allows the therapist to understand the special meaning attributed by the patients to their traumatic experience.”

Cienfuegos & Monelli, 1983.

Olika komponenter

Exponering

Emotionell bearbetning

Meningsskapande

Kognitiv omstrukturering – se fler perspektiv

Känsla av kontroll och koherens

Social integration

Socialt förebyggande

”According to the victims themselves, the testimony became »a valuable tool for denunciation « for preventing those crimes from ever being repeated. In short, it transported knowledge of the damage suffered beyond the therapeutic relationship.”

Lira, 2009.

Historisk och social kontext för behandling

Vittnesmål hade inte längre samma terapeutiska funktion efter 1983 då vittnesmålen fick plats i media.

Vittnenas berättelser kunde då ha funktion till exempel för att skapa förståelse inom familjen.

NET vittnesmål

- I praktiken: Anteckna från barndomen fokuserat på traumatiska händelser, men även positiva.
- Uppläsning vid sista sessionen en distanserad förhållning till narrativet och möjligtvis ett verktyg för social förändring.
- Behandlare, tolk och patienten undertecknar dokumentet.
- Överlämning av dokumentation

RCT studie i Kambodja

Vittnesmål med ritual för Röda Khemerernas offer.

Syfte att hitta snabba behandlingar som är enkla att genomföra där resurser saknas och som är kulturellt anpassade.

Ville studera en kulturanpassad korttidsbehandling på plats i Kambodja.

Esala & Taing, 2017

RCT studie i Kambodja

4 dagar med individuell terapi: Livsberättelse med trauma. Dokumenterades i böcker åt patienterna.

5e dagen: Buddhistisk ceremoni och offentligt vittnesmål

Förändring från baseline till 3 månader efter behandling.
Men ingen fortsatt sänkning av besvär efter 3 månader.

Esala & Taing, 2017

Behandlingsutfall Sverige vs Kambodja

Skattning på två specialistkliniker för flyktingar i Sverige.

	Förmätning		Eftermätning	
	M	SD	M	SD
PCL	64,27	10,14	49,43	17,96
HSCL-25	2,97	0,50	2,33	0,75

Skattning före behandling och efter vittnesmålsterapi i Kambodja.

	Förmätning		Eftermätning (6 mån)	
	M	SD	M	SD
PCL	54,02	2,06	46,68	2,38
HSCL-25	2,52	0,11	2,32	0,11

Vittensmål och ritualer

” The primary goal is to transform the trauma story from an account of shame and humiliation into one of dignity and virtue.”

2 sessioner med hjälp att skriva vittnesmål från lokala socialarbetare.

1 session med hederscermoni

Sista sessionen återbesök för att utvärdera hälsan.

I fyra olika asiatiska länder med exempel på hur ritualerna tagit olika form:

Muslimska - Filippinerna

Katolska - Sri Lanka

Buddhistiska - Kambodja

Mänskliga rättigheter - Indien

Ritualers funktion: Interoception och ökad psykisk styrka ur en känsla av ett större sammanhang.

” They all used embodied spirituality in various forms, incorporating singing, dancing, and religious purification rituals in a collective gathering”

Diskussionsfrågor

1. Vilka erfarenheter har du nu av att arbeta med upprättelse eller dokumentation?
2. På vilket sätt skulle implementering av ett vittnesmålsperspektiv kunna bidra till ditt patientarbete?
3. Vilka svårigheter skulle det finnas att implementera det i ditt arbete?
4. Vilka situationer är det inte lämpligt att arbeta med vittnesmål?
5. Kan hurvida patienten varit politiskt engagerad påverka om det var en lämplig metod?
6. Hur tänker du runt påverkan av social kontext i förhållande till vittnesmål?

Litteratur/Referenser

Agger et al, 2012. *Testimony ceremonies in Asia: Integrating spirituality in testimonial therapy for torture survivors in India, Sri Lanka, Cambodia, and the Philippines*

Cienfuegos & Monelli, 1983. *The Testimony of political repression as a therapeutic instrument*

Esala & Taing, 2017. *Testimony Therapy With Ritual: A Pilot Randomized Controlled Trial*

Gronostaj, 2016. *En effektivitetsstudie om multidisciplinär behandling på specialistkliniker för traumatiserade flyktingar*

Lira, 2009. *Testimony of traumatic political experiences: Therapy and denunciation in Chile (1973-1985)*

Madaraiga, 2002. *Psychosocial trauma, post traumatic stress disorder and torture*